

กลอนเปล่า (Blank words)

มีชื่อเรียกหลายอย่าง เช่น กลอนอิสระ กลอนปลดสัมผัส

คำร้อยไร้ฉันทลักษณ์ เป็นคำประพันธ์รูปแบบใหม่ ที่มีลักษณะกำลังระหว่างร้อยกรองกับร้อยแก้ว ดังนั้นจึงเป็นการเรียบเรียงถ้อยคำ โดยไม่มีลักษณะบังคับทางฉันทลักษณ์ที่ตายตัว จะมีการแบ่งเป็นช่วงเป็นวรรค ที่ได้จังหวะงดงาม สั้นหรือยาวก็แล้วแต่เนื้อความ การแบ่งข้อความเป็นวรรคเป็นช่วงนี้เอง ทำให้ดูแล้วมีลักษณะเหมือนกลอน

กลอนเปล่าจะมุ่งเน้นเนื้อหามากกว่ารูปแบบ ไทยได้รับอิทธิพลกลอนเปล่ามาจากตะวันตก ผู้ที่นำกลอนเปล่ามาใช้ในไทย คือ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6

แม่จำ ...

หนูหนาวเหลือเกิน

ทำไมเราไม่มีเสื้อกันหนาวเหมือนคนอื่น

แม่จำ ...

หนูหิวเหลือเกิน

ทำไมเราไม่มีข้าวกินเหมือนคนอื่นเขา

.....

ก็เรานั้นจนนี่ลูก...

แม่ตอบ...

น้ำตาแม่หลังไหล ...

อาบแก้ม

.....

แมลงเม่า

พฐูปีกจากโพลงปลวก

หลังฝนหมาดเม็ดลงมิดค้ำ

ดาวน้ออนอาบแสงนวล

สะท้อนเพดานฟ้ากระเบื้อง

โบกบินระเริงเล่น

ผลัดปีก

ผล็อย... ผล็อย...

(ศิวกานต์ ปทุมสูติ)

- ปลาในน้ำสงบเงียบ
สัตว์บนพื้นแผ่นดินพลุกพล่าน
นกกลางอากาศร้องระเริง
แต่ภายในดวงใจของคน
มีทั้งความสงบเงียบของท้องทะเล
ความพลุกพล่านของพื้นแผ่นดิน
และเสียงระเริงของห้วงเวหารวมกัน

ดอกไม้แห่งกาลเวลา (เอส. เอส. อนาคามิ)

อย่าได้เอื้อนเอ่ยออกมาอีกเลย

ว่าโลกนี้คือ... ความโหดร้าย

เมื่อเหล่ามวลดอกไม้บานาพันธุ์

ยังคงผลิบาน... รอรับแสงอันทรงพลัง

จากดวงตะวันในยามเช้า

เพื่อหล่อเลี้ยงจิตวิญญาณ

และชีวิตแห่งการดำรงอยู่รำไปเช่นนี้

จักรวาลหนึ่งจักรวาล

ดวงตะวันหนึ่งดวงตะวัน

ดวงจันทร์หนึ่งดวงจันทร์

โลกาหนึ่งโลกา

จิตหนึ่งจิต

หัวใจหนึ่งหัวใจ

กำเนิดหนึ่งกำเนิด

ลมหายใจหนึ่งลมหายใจ

ชีวิตหนึ่งชีวิต

ร่างกายหนึ่งร่างกาย

บิดาหนึ่งบิดา

มารดาหนึ่งมารดา

ความตายหนึ่งความตาย

ความจริงหนึ่งความจริง

กับความผันอันหลากหลาย

ฝนตกลงมาเรื่อย ๆ

ฝนตกลงมา ค่อนข้างมาก

ฝนตกลงมามากขึ้นเรื่อย ๆ

ฝนตกลงมามากขึ้นไปอีก

ฝนตกลงมาหนักมาก...

แต่หัวใจของข้า ก็มีได้หวาดกลัวที่จะเปียกปอน

ฝนตกลงมาเรื่อย ๆ

ฝนตกลงมา ค่อนข้างมาก

ฝนตกลงมามากขึ้นเรื่อย ๆ

ฝนตกลงมามากขึ้นไปอีก

ฝนตกลงมาหนักมาก...

แต่หัวใจของข้า ก็มีได้หวาดกลัวที่จะเปียกปอน

งานศพดอกไม้ (เอื้อ อัญชลี)

ใกล้และไกล”

ความรัก...

นอกจากจะมีไว้ชิดใกล้

ต้องไม่ลืมให้ห่างไกลกันไปบ้าง

เพื่อต่างไปตั้งคำถาม

ว่ารักที่แท้นั้นเป็นอย่างไร

“คมมิด”

หากการกระทำของฉัน
ก่อความผิดหวังแก่เธอ
โปรดจงรู้เถิดว่า
ฉันเองได้กรีดบาดแผล
ลงบนดวงใจฉันด้วย เช่นกัน

“ฉัน”

คนอย่างฉันไม่มีใครรัก

แต่ฉันก็พบมิตรภาพได้โดยง่าย

แมวมานอนบนตักของฉัน

แมลงปอมาเกาะที่มือของฉัน

และหมาแปลกหน้าก็กระดิกหางให้

“ยิ้ม”

ในแต่ละวันเขาแตกต่างกัน

บางวัน เขายิ้มหวาน

บางวัน เขายิ้มร้ายราน

บางวัน เขายิ้มเย้ยหยัน

นั่นคือเขาผู้เฝ้ามองการดำเนินไปของชีวิต

ในแต่ละวัน เขาอาจแตกต่างกัน

หากแต่ยังคงมอบรอยยิ้มให้แก่ทุกชีวิตเสมอ

“กลอนเปล่าหัวใจ”

ครู สั่งให้เขียนกลอนเปล่าเป็นการบ้าน
ศิษย์ อดเอื้อน วิตก ไม่เชื่อมั่นฝีมือ หวาดเกรง
ครู บอกให้เขียนทุกตัวอักษรจากความรู้สึก
 ปรุ้งแต่่ง เกลาคำ ด้วยหัวใจ
 ส่วนครูจะตั้งใจอ่านทุกถ้อยอักษร
 โดยใช้ความรักความเมตตาตรวจให้คะแนน
สิ้นคำ
 ปรากฏรุ่งทอแสงส่งประกายจากแววตาศิษย์

...สำหรับฉัน...

กลอนเปล่า...

เป็นอีกหนึ่งหนทางบอกเล่า....

ความอ่อนไหว

แทนความรู้สึกห้วงหา...

แทนอ้อมกอดในเวลา...ห่างไกล

แทนผ้าเช็ดหน้าตอกร่องให้...

และแทนความในใจ...เพื่อบางคน

เธอ...เป็นดั่ง "ดวงตะวัน"

เธอ...ผู้ปลุกฉัน จากฝันร้าย

เธอ...ผู้นำฉันก้าวอย่าง..ผ่านพ้ันภัย

เธอ...ผู้ไม่เคยร้างไกล ให้ตายเดียว



สี่เทาแห่งราตรี
มีดมนมีความเหว่ว่า
ลมหนาวพัดผ่านมา
มองนภาหน้าหวนใจ
หรีง หรีง เรไรร้อง
ตั้งนवलน้องครวญคร่ำให้
มองจันทร์ส่องอำไพ
ตั้งดวงใจอาลัยเอ๋ย

- ตอนนี้...ฉันรู้เธอสงสัย
ว่าทำไม...ฉันเปลี่ยนไปไม่เหมือนก่อน
ดูเงียบ ๆ ... เรียบง่ายไม่ซับซ้อน
ดูเฉยชาไปกับทุกตอนที่ผ่านไป
...อยากบอกเธอไม่มีใครทำให้เปลี่ยน
แต่เรื่องเรียนฉันเคยเขียนความฝันไว้
อนาคตवादไว้สูงฉันต้องไป
ใช้เธอทำผิดใจ
หรือหัวใจ... ข้างในมีใครแทน

กลางคืน

ท้องฟ้า ยามกลางคืน

ดาว

ดาว

ดาว

ดาว

จันทร์

ดาว

ดาว

ดาว

ดาว

พื้นดินทุกแห่ง เจียบ คงเหลือแต่เสียงร้องของแมลง

เด็ก
คนนั้น
มองสายฝน
ภายนอกหน้าต่าง
หยาดน้ำฝนจากฟ้า
หลั่งมาเป็นสาย

ดู ชี จะ
น้ำฝน
ใส

สาว
คนนั้น

มองสายฝน
ภายในหัวใจ
หยาดน้ำฝนจากใจ
หลั่งมาเป็นสาย

ดู ชี จะ
น้ำฝน
ขุ่น

คน คน คน คน คน คน คน

คน คน คน คน คน คน คน

คน คน คน คน คน คน คน

คน คน คน คน คน คน คน

คน คน คน คน คน คน คน

คน คน คน คน คน คน คน

คน คน คน คน คน คน คน

คน คน คน คน คน คน คน

คอยรถเมล์โดยสารประจำทาง...ที่ป้ายรถเมล์

(จ่าง แซ่ตั้ง)

ชายคนหนึ่งไปเทียวน้ำตก
ถ้าน้ำเป็นเพียงน้ำ เขาก็ไม่ตาย
แต่น้ำมันตก
เขาจึงตกไปกับน้ำ
ตาย

แคนโต้

เป็นร้อยกรองร่วมสมัยของไทยประเภทหนึ่ง

เป็นกลอนเปล่าไม่มีสัมผัส มี ๓ บาท บาทละ

๑ วรรค

ในแต่ละวรรคไม่กำหนดจำนวนพยางค์

ลักษณะเด่นของแคนโต้คือใช้คำน้อย

แต่ให้ความหมายลึกซึ้ง คล้ายโคลงไฮกุของญี่ปุ่น

- แคนโต๊ คือ บทกวีประเภทหนึ่งมีลักษณะเป็นเป็นกลอนเปล่าไม่มีสัมผัสมี ๓ บาท บาทละ ๑ วรรค ในแต่ละวรรคไม่กำหนดจำนวนพยางค์ลักษณะเด่นของแคนโต๊คือใช้คำน้อย แต่ให้ความหมายลึกซึ้ง
- แคนโต๊ เป็นบทกวีไทยร่วมสมัย เกิดขึ้นโดยคนไทย มีลักษณะเป็นลูกผสมระหว่างตะวันออกและตะวันตก รูปแบบคล้ายกวีไฮกุของญี่ปุ่น มีความแตกต่างกันเล็กน้อยตรงที่ไฮกุจะเน้นไปทางการแสวงหาความหลุดพ้น แต่แคนโต๊นั้นดีเยี่ยม ดีเยี่ยม

ฟ้า พูลวรลักษณ์ ค้นพบแคนโต้โดยความบังเอิญจากการขีดเขียน
บทกวีสามบรรทัดสามารถถ่ายทอดอารมณ์ได้ดีกว่าสิบบรรทัด

คำว่า ‘แคนโต้’ จึงถือกำเนิดขึ้นในวงการกวีร่วมสมัย
เสน่ห์ของแคนโต้คือความสั้น ง่าย ไร้ฉันทลักษณ์ แต่สะท้อนอารมณ์
ความรู้สึกได้ดีเทียบเท่ากวีที่มีสัมผัสหลายสิบบรรทัด

ผู้อ่านจะเข้าถึงอารมณ์ของบทกวีสามบรรทัดนี้ได้ นั่น ต้อง
อาศัยการปะติดปะต่อและจินตนาการ ต่อเติมช่องว่างระหว่าง
ตัวอักษรที่ร้อยเรียงกันในแต่ละบรรทัด

- ความดีงาม
คือผลไม้หายาก
จากต้นไม้ที่ชั่วร้าย
- บุปผาหลากสีหลายพันธุ์
ผลิตานไร้วิญญาณรวมเป็นช่อ
ประคองไว้ด้วยมือที่หยาบคาย
- ดอกไม้สวย
ดอกไม้หนึ่งต้น
ไม่สวยเท่ากันทุกดอก

ปากกาไร้หมึก

สมอง

ความว่างเปล่า

- จงปล่อยมือเถิด
เธอได้ฆ่าฉันตายไปแล้ว
แม้กายยังไม่สิ้น

- ปิดตา
เปิดใจ
โลกเปลี่ยน

ความรัก
ก็คล้ายกับน้ำ
กัดเซาะทำลายไปทุกสิ่ง

- ไม่มีเพลงใดเพราะ
ได้เท่า
เสียงจอบของแม่ที่กำลังขุดหน่อไม้
- ข้ำโยนความรู้ที่เรียนมา
ให้สุนัขกิน
เผื่อมันจะได้โง่เท่าข้ำ

ข้าบรรทุกความหวังไว้เต็มหลัง
ในขณะที่
แม่เก็บความหวังจากไร่ไปขาย

บ้านของข้าเจียบสงบ
อยู่ในตรอก
ข้าไม่มีเพื่อนสักคน

นึกถึงการพักผ่อน

นึกถึงความเจ็บเหงา

เหลือซ้ากับดวงตะวัน

ในสายตาของเด็กคนนั้น

แก่เห็น

ใบไม้มีแต่สีเขียวอ่อน

วันนั้นรุ่งกินน้ำสีน้ำเงินเขียวเหลือง
พาดไปตาม
แมกไม้

ข้ากล่าวว่ายานนี้เป็ยบายที่เจียบขริม
ไม่มีใครเชื่อ
นอกจากบทกวีของข้า

- เหตุใดผีเสื้อจึงงามกว่าหนอน
แม้มันจะเป็นสัตว์ประเภทเดียวกัน
เพราะผีเสื้อมีหน้าที่สืบพันธุ์

- บนถนนแห่งสงคราม
มีเสียงหัวเราะของหิ่งห้อยและเสียงเขี่ยหยันของกิ่งก้อ
ท่ามกลางความเงิบอันกว้างใหญ่และศพเล็กเล็กของคน
(ฟ้า พูลวรลักษณ์)

เรื่องราวเคยพลาดแล้ว
แก้ไขไม่ได้
ช่างมัน

วันเวลาที่เหลือ
อยู่ไม่มาก
ต้องพยายามทำดี

ท้องฟ้าหลังม่านหมอก
ขาวหม่นยามเช้า
ข้านึกถึงวิมาน

สิ่งที่ทำ

ผิดหรือถูก

ขึ้นอยู่กับใครเป็นคนตัดสิน

ถ้าใจเจียบ

แม้จะอยู่ในที่อีกทีก็

รอบกายก็เจียบอยู่ดี

การรอคอย

เร็วหรือช้า

อยู่ที่ว่าใจร้อนแค่ไหน

อ่านหนังสือโบราณ
ท่ามกลางต้นไม้
สงบในป่า

ความกลมเกลียวรักใคร่
สมานฉันท์
รวมในเถาว์วัลย์

สีขาวเป็นสีแห่งความบริสุทธิ์
แต่ถ้ามีมลทิน
จะเห็นได้ชัด

ไวยุติแห่งกำลังละลาย
บนมือ
เวลากำลังทำหน้าที่

ฉันมาจากดินแดนแห่งฝัน
สูญสลายบนโลกแห่งความจริง
นิรันดร์

นัยน์ตาแสนเศร้า
กำลัง
บอกเรื่องราว

น้ำตาและความทุกข์ยาก
คือปุ๋ยและน้ำ
ที่จำเป็นต่อการเติบโต

เมื่อถึงตอนนี้
สายรุ้งที่เห็นตรงหน้านั้น
ธรรมดาเสียแล้ว

กาลเวลาเดินทางผ่าน
เงียบ ๆ
ดอกไม้ก็แห้งลง

อุปสรรคมีไว้สำหรับ
ทดสอบความเข้มแข็ง
ของจิตใจ

รู้สึกถึงสายลมที่พัด
รู้สึกถึงใบไม้ที่สั่นไหว
เพราะสมองว่างเปล่าเกินไป

ปริมาณรอยหยักในสมอง
จะมากหรือน้อย
ก็ตอบคำถามของความรักไม่ได้

มันคงเป็นเพียงลมหายใจ

ที่ทำให้รู้ว่าฉันยังมีชีวิต

ไม่ใช่หัวใจที่สลายหายไปเพราะเธอ

เมื่อความรักจากไป

ฉันยังคงหายใจ

แต่ไม่เหมือนเดิม

ความเปราะบางของความรู้สึก

นั้นยากเกินจะประคอง

ฉันปล่อยทำมันแตกบ่อยครั้ง

บางครั้งฉันก็ไม่เข้าใจความรัก
ว่ามันเป็นเรื่องโรแมนติก
หรือเป็นเรื่องตลก

เมื่อเอาปัญหาหนึ่งออกไปจากหัว
ก็จะพบอีกปัญหาหนึ่งเข้ามาแทนที่
เป็นปกติมนุษย์

สิ่งที่สำคัญพอ ๆ กับการเดินไปข้างหน้า
ก็คือ
ต้องรู้จักหยุดพักชะงักบ้าง

ทะเลลึก
ตื้นกว่า
ใจ

ความงดงามแรกเห็นนั้น
เป็นเพียงความฉาบฉวย
ทางความรู้สึก

ภาพลวงของความจริง
ที่เห็นเพียงตาเปล่า
ล้วนเปลี่ยนแปลง

เมื่อคนสองคน
มองความรักเป็นความเคยชิน
กลายเป็นความห่างเหิน

เราถูกทำให้เชื่อ
ว่ากระดาศบางชนิด
คือทุกอย่างของชีวิต

โลกวุ่นวาย
หรือซ้ำวุ่นวาย
เพียงในหัว

เข้าพูดถึงความจริง
ด้วยการแต่งเติม
นั่นคือความจริง

แสงของเทียน
มีอาจส่องสว่าง
ได้เกินความยาวของแท่งเทียน

ความรัก
เป็นความสามารถพื้นฐานที่ไม่ต้องฝึกฝน
เช่นเดียวกับการหายใจ